

ایران، غیرقابل فروش

دانشگاه فرهنگیان

سازمان مرکزی

سال ۱۴۰۰

انتشارات دانشگاه فرهنگیان

احمدی
غیرقابل فروش

تاریخ تربیت معلم در ایران

(استان مرکزی)

www.ketab.ir

طرح و ایده

دکتر حسین خنیفر

استاد دانشگاه تهران و رئیس دانشگاه فرهنگیان

ناظر علمی طرح

دکتر شهرام یوسفی فر

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

مؤلفان

دکتر مهدی جیریایی

مدرس دانشگاه فرهنگیان

محدثه عبدی

سروشنامه: جیریایی، مهدی، ۱۳۵۳ -
 عنوان و نام پدیدآور: تاریخ تربیت معلم در ایران (استان مرکزی)/ مولفان مهدی جیریایی، محدثه عبدی؛ طرح و ایده حسین خنیفر؛ ناظر علمی طرح شهرام یوسفی فر؛ سر ویراستار علمی محمدرضا روزبهانی؛ ویراستار علمی حسن زندیه؛ ویراستار ادبی سولماز مظفری.
 مشخصات نشر: تهران: دانشگاه فرهنگیان، انتشارات، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۲۶۶ ص.: مصور (بخشی رنگی)، نقشه (رنگی)، جدول، عکس، نمونه (بخشی رنگی).
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۵۰-۱۴-۸
 وضعیت فهرست نویسی: فنیآ
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۸۱] - ۱۸۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: تربیت معلم -- ایران -- استان مرکزی -- تاریخ
 موضوع: History -- Iran -- Markazi (Province) -- Training of Teachers -- تاریخ
 موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی / معلمان -- ایران -- استان مرکزی -- تاریخ
 موضوع: History -- Iran -- Markazi (Province) -- Teachers colleges -- تاریخ
 شناسه افزوده: عبدی، محدثه، ۱۳۶۵ -
 شناسه افزوده: خنیفر، حسین، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: یوسفی فر، شهرام، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: روزبهانی، محمدرضا، ۱۳۳۹ -، ویراستار
 شناسه افزوده: زندیه، حسن، ۱۳۴۵ -، ویراستار
 شناسه افزوده: دانشگاه فرهنگیان. انتشارات
 رده بندی کنگره: LB۱۷۳۱
 رده بندی دیویی: ۳۷۰/۷۱۰۹۵۵۱۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۶۲۰۹۲

دانشگاه فرهنگیان

موسسه انتشارات

سال

انتشارات دانشگاه فرهنگیان

تاریخ تربیت معلم در ایران: استان مرکزی

طرح و ایده: دکتر حسین خنیفر

مولفان: دکتر مهدی جیریایی، محدثه عبدی

ناظر علمی طرح: دکتر شهرام یوسفی فر

سر ویراستار علمی: دکتر محمدرضا روزبهانی

ویراستار علمی: دکتر حسن زندیه

ویراستار ادبی: سولماز مظفری

طراح جلد: مجتبی بابائیان

صفحه‌آرا: سولماز دمندان

سال و نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۵۰-۱۴-۸

تمامی حقوق مربوط به انتشار این اثر برای ناشر محفوظ و نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

نشانی: تهران، شهرک قدس، بلوار شهید فرحزادی، خیابان تربیت معلم،

دانشگاه فرهنگیان، کد پستی ۱۹۳۹۶۱۴۴۶۴

نشانی پایگاه اینترنتی دانشگاه: <https://cfu.ac.ir>

تلفن: ۸۷۷۵۱۲۶۸

دربارهٔ مجموعه

سال ۱۳۹۷ ش. یکصدمین سالگرد تأسیس تربیت معلّم در ایران بود و برای گرامی داشت این رویداد دوران ساز، با رهنمود ریاست دانشگاه و مشارکت وجدانه و خستگی ناپذیر دست اندرکاران، برنامه های مختلفی به اجرا درآمد. از جمله این برنامه ها طرح تألیف مجموعه کامل تاریخ تربیت معلّم در ایران و تدوین اسناد تاریخی تربیت معلّم در ایران بود. از این رو مقرر شد هر یک از شعب استانی دانشگاه فرهنگیان مأموریت تدوین آن بخش از تاریخ تربیت معلّم استان خود را که عمدهً تولید آن با آموزش و پرورش بوده، برعهده گیرد. سرانجام پس از حدود دو سال تلاش های همکاران دانشگاه در استان های کشور، به شکل ۳۱ جلد کتاب تألیف و منتشر شد. گردش کار این طرح کلان چنین بود: برنامه ریزی های مالی و اداری در معاونت پژوهش انجام و یک ناظر علمی برای طرح تعیین گردید تا مراحل استانداردسازی و کنترل کیفی روند پژوهش و تألیف کتاب ها، صورت گیرد. در هر استان مجری و همکاران طرح با نظر مدیریت امور پردیس های هر استان تعیین و مراحل مختلف پژوهش و گردآوری اسناد و مدارک مکتوب و شفاهی آغاز شد و سپس تدوین متن، در طول حدود دو سال به انجام رسید.

روند پژوهش و تألیف کتاب ها با دشواری های خرد و کلان روبه رو بود. فقدان اسناد و مدارک مورد نیاز، از بین رفتن بخشی از بایگانی های مراکز، تغییرات تقسیمات کشوری، درگذشت یا در دسترس نبودن برخی از پیشکسوتان، جابجایی های مکرر مکان مراکز، ادغام ها یا انحلال مراکز و بسیاری عوامل دیگر شرایط دشوار و گاه بغرنجی را در مسیر دسترسی

به اطلاعات ضروری و روند کارها ایجاد می‌کرد. اما هر چه بود کوشش‌های خستگی‌ناپذیر همکاران معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه، رؤسای استان‌ها، مجریان طرح و همکاران آنان سبب شد نتیجه کار به صورت کتاب‌های حاضر به ثمر نشیند.

بدون تردید پژوهش در موضوع حاضر که فاقد پیشینه قبلی و اطلاعات مورد نیاز بود، بسیار طاقت‌فرسا و با مسائل عدیده مواجه می‌گردید. چنانچه امکان مصاحبه با پیشگامان مراکز تربیت معلم، دسترسی به اسناد و مدارک ضروری میسر می‌شد، نتیجه کار بسیار متفاوت‌تر از برون‌داد موجود می‌بود. از این رو دستاورد کنونی بازتاب بسیاری از محدودیت‌ها و مشکلات لاینحلی بود که در برابر انجام این مهم وجود داشت. در این جا از همه پیشکسوتان و دست‌اندرکاران امور مراکز تربیت معلم در استان‌های کشور استدعا داریم برای تکمیل و افزایش اطلاعات و دقیق‌تر کردن مطالب این مجموعه، یاری‌رسان مؤلفان و مجریان محترم این طرح ارزشمند باشند. امید داریم پیشنهادات و تذکرات ارزشمند محققان و خوانش‌گران تاریخ تربیت معلم در استان‌های مختلف، شرائط تکمیل محتوای این کتاب‌ها و رفع کاستی‌ها و کمبودهای راه یافته در آن باشد. ناگفته پیداست در شرایط نبود اسناد و مدارک ضروری برای پژوهش در این موضوع، اسناد و مدارک خصوصی افراد دست‌اندرکار مراکز، بسیار راه‌گشا خواهد بود. بی‌تردید در بازنشر این مجموعه، این معاونت و مؤلفان محترم کتاب‌ها، از همه یاری‌هایی که به هدف تقویت متن این کتاب‌ها صورت گیرد، استقبال کرده و در اصلاح و تکمیل مطالب از آن‌ها بهره خواهد برد.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگیان

فهرست مطالب

۱۷	گفتار رئیس دانشگاه فرهنگیان کشور
۱۹	دیباچه معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگیان
۲۱	سخن سرپرست مدیریت امور پردیس‌های استان مرکزی
۲۳	مقدمه
۲۹	فصل اول: معرفی استان مرکزی
۳۱	۱-۱- دوره پیش از اسلام
۳۳	۱-۲- تاریخ عراق عجم، از ورود اسلام تا عصر قاجار
۳۴	۱-۳- سلطان آباد در دوره قاجار
۳۶	۱-۴- شهرستان‌های استان مرکزی
۳۷	۱-۴-۱- اراک
۳۸	۱-۴-۲- خُنداب
۳۸	۱-۴-۳- دلیجان
۳۹	۱-۴-۴- روستای دوزج ساوه
۳۹	۱-۴-۵- روستای گرکان آشتیان
۴۰	۱-۴-۶- ساوه
۴۰	۱-۴-۷- شازند

۴۱	 ۸-۴-۱ کمیجان
۴۱	 ۹-۴-۱ محلات
۴۳	 فصل دوم: روند تأسیس دانشسراها و مراکز تربیت معلم در ایران و استان مرکزی
۴۵	 ۱-۲ سیر تحول تربیت معلم در ایران
۴۵	 ۱-۱-۲ مقدمه
۴۸	 ۲-۱-۲ دارالمعلمین
۴۹	 ۳-۱-۲ دارالمعلمیات
۵۰	 ۴-۱-۲ از دارالمعلمین عالی تا دانش‌سرای عالی
۵۲	 ۵-۱-۲ از دارالمعلمیات تا دانش‌سرای دختران
۵۳	 ۶-۱-۲ از اصلاح تا انحلال دانش‌سرای عالی
۵۴	 ۷-۱-۲ تربیت معلم در دهه چهل
۵۷	 ۸-۱-۲ تربیت معلم بعد از انقلاب اسلامی
۵۹	 ۹-۱-۲ نتیجه‌گیری
۶۰	 ۲-۲ دانشسراها و مراکز تربیت معلم استان مرکزی
۶۴	 ۳-۲ سپاه دانش
۶۵	 ۴-۲ آغاز فعالیت دانشسرای مقدماتی در اراک
۶۸	 ۵-۲ افتتاح دانشسرا در شهر اراک
۷۱	 ۶-۲ سهمیه ثبت نام دانش‌آموزمعلمان مناطق مختلف آموزشی در دانشسراها
۷۵	 ۷-۲ دانشسراهای مقدماتی تربیت معلم چهارساله در استان مرکزی
۷۶	 ۱-۷-۲ روند تأسیس و مکان‌یابی دانشسراهای مقدماتی تربیت معلم چهارساله
۷۷	 ۲-۷-۲ اولین پذیرفته‌شدگان و برنامه‌های درسی مراکز تربیت معلم چهار ساله
۸۰	 ۳-۷-۲ وضعیت اسکان دانش‌آموزان در مراکز تربیت معلم روستایی
۸۱	 ۴-۷-۲ فعالیت‌های فرهنگی، علمی، اجتماعی و مالی مراکز
۸۲	 ۵-۷-۲ دانشسرای مقدماتی تربیت معلم پسرانه شهید بهشتی شراه (خُنداب)